

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
inšerati oddelki: Ljubljana, Seien-
burgova ul. 5. — Tel. 3492, 2492,
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. čerk. zavodih: Ljub-
ljana št. 3124, 3125, 31266.
Ljuna št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan, razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Nevarno volilno geslo

V nedeljo bodo v devetih občinah dravske banovine nove volitve in obljublja se se volitve drugod. V večini teh občin so bile volitve razpisane zaradi izvršene prekomasacije, ki je ponekod priključila, drugod pa odcepila večje ali manjše dele občin. Tako so nastale spremembe, ki so ponekod precej velike, drugod pa zopet precej neznatne. Tako n. pr. so bile razpisane nove volitve v Zagorju, ker je ta občina pri preko 2400 volilcih radi prekomasacije izgubila 17 volilcev, ki so prišli pod občino Trbovlje, kjer pa volitve niso razpisane. Pri drugih občinah so bili merodajni drugi tehnični razlogi in bodo še.

Kakor povsod drugod se tudi pri nas pri občinskih volitvah običajno ne vodi bitke za svetovno-politične nazore. Za odločitev volilcev so po večini merodajne domače prilike in stranke so pogosto le okvir, v katerem se razporejajo nasprotujoče si lokalne grupe. Izjemno se pa seveda tudi pri občinskih volitvah krešejo državno in kulturno politična načela. V nekdanji Kranjski n. pr. se je opozicija proti strahovladi bivše SLS zbirala pod zastavo »liberalizma«. V Jugoslaviji je nacionalna misel znatno vplivala na opredelitev volilcev v boju za občine. Volitve leta 1933. so se vršile v znamenju konsolidacije naroda na osnovi nove jugoslovenske politike, inavgurirane s šestojanuarskim manifestom. Takrat je bil tudi razbit dotedanji strankarski okvir v boju za občino in na skupni fronti so se našli pristaši najrazličnejših bivših strank. V občinah je pričelo novo solidarno delo nekdanjih strankarskih nasprotnikov.

Tokrat pri občinskih volitvah državno politična orientacija ne more igrati odločilne vloge. Opozicija iz leta 1933. je namreč formalno sprejela program državnega in narodnega edinstva, kakor je preciziran v načelih JRZ in ne more več nastopiti proti protivniku, da je izdajalec slovenskega naroda. Stara fraza o veri, ki da je v nevarnosti, tudi nikogar več ne potegne za seboj, tem manj, ker je v nacionalnih vrstah vsaj toliko dobrih krščanskih mož kakor v onih drugih.

Človek bi torej pričakoval, da se bodo občinske volitve sedaj mogli zopet vrtniti v svoj normalni, lokalni okvir. Kdor pe je tako mislil, tega je včerajšnji uvodnik glavnega slovenskega radikalnega glasila poučil, da je na napačni poti. »Slovenec« je namreč mnenja, da se morajo vršiti občinske volitve v znamenju borbe med — Rimom in Moskvo! To čitamo v tistem listu, ki neprestano in, mislimo, da upravičeno zatrjuje, kako globoko je katoličanstvo zasidrano v narodni duševnosti. Če je temu tako in ko je notorično, da ima katoliška cerkev pri nas poleg vsega še vso podporo države, potem se upravičeno vprašujemo: čemu naj služi propovedovanje takega boja? Morda trenutnemu partizanskemu interesu, kateremu na voljo se pripisujeta komunizmu med slovenskim ljudstvom moč in vloga, ki ju nima in pri nas imeti ne more in nikoli imel ne bo.

Kdo naj ne spozna absurda, da gre pri občinskih volitvah v Veliki gobi pod Kummom ali v Malem Rakitovcu za nič manj, kakor za odločitev: Moskva ali Rim? Omenjeni uvodnik v »Slovenec« se mestoma zaveda te gorostastosti, vendar pa v njem vsakdo lahko zasledí zlobno nakano, s katero naj bi se oblatil vsakdo, ki bi se drznil voliti proti listi, ki edina je »Slovenec« vsee, ali pa na kakih drugih listi celo kandidirati. Vsem tem bi rad »Slovenec« obesil očitek komunizma. Tako ravnanje bo morda pri agitaciji učinkovito, je pa kljub temu skrajno nepošteno in brezvestno.

Jutri bodo, kakor smo rekli, volitve v devetih različnih občinah Slovenije. Kakorkoli stvari stoji, si moramo biti na jasnem, da bo znaten odstotek glasov odpadel na liste, za katerimi ne stoji politične sile »Slovenca«. V bližnji bodočnosti bodo volitve še v nekaterih drugih občinah, kar bo zopet dalo znatno število nasprotnih glasov. Vse te ti-soče je včerajšnji »Slovenec« že v naprej označil za komuniste, za borce Moskve! Ako bodo kje na svetu smatrali, to nečedno agitatorsko gesto za resno, in pričakovati je, da si bodo naši nasprotniki to privoščili, nas v bodoče ne sme vznemirjati, ako nam bodo očitali toliko in toliko tisočev komunističnih volilcev in iz tega zaključevali, da se pri nas ta pokret širi osobito med kmetiskim ljudstvom.

To bo seveda grda karikaturna političnega položaja, toda zaslug bo imel »Slovenec«, ki je naše občinske volitve označil kot etapo orjaškega boja med Rimom in Moskvo. Kakor je to pretiravanje smešno, vendar ima lahko usodne posledice, kajti s tem načinom političnega boja se označujejo vsi napredni volilci za prevratnike in nasprotnike obstoječega družabnega reda.

Tako hazardnega načina politične borbe naša javnost še ne pomeni. Očitek protislovenstva, ki ga je moralo napredno krilo poslušati leta in leta, se je zrušil zaradi svoje notranje zlaganosti in danes ta krilatica nikjer več ne vžiga.

NAPAD NA LAVALA SE NADALJUJE

Večina pristašev Herriotove stranke je glasovala proti Lavalu, zato bo Herriot demisioniral, to pa utegne povzročiti padec vlade

Pariz, 17. januarja. o. V političnih krogih živahno komentirajo izid včerajšnjega glasovanja v parlamentu, kjer je dobil Laval zopet razmeroma veliko večino. V vladnih krogih upajo, da je s tem nevarnost krize za enkrat odstranjena, in opozarjajo, da je ta Lavalova zmaga v zunanjem političnem pogledu velikega pomena. Laval se bo mogel zopet popolnoma posvetiti akciji pomirjenja med Italijo in Abesinijo. Tudi v notranjem političnem pogledu je izid včerajšnjega glasovanja po mnenju vladnih krogov velike važnosti, ker dopušča upanje, da bo vodila volitve še Lavalova vlada.

Dodela drugačnega mnenja so v levčarskih krogih, kjer opozarjajo zlasti na to,

da je včeraj 88 izmed 166 radikalnih poslancev glasovalo proti vladi. To dejstvo je napotilo Herriota, da se je odločil podati ostavko. Herriot je že danes o tem obvestil tudi Lavalu, ki ga je skušal prepričati, da bi ostal še nadalje v vladi, kar pa je Herriot odklonil, čeprav je Laval opozarjal na napetost v mednarodni politiki in čeprav je pozval na pomoč celo guvernerja francoske Narodne banke, ki je opozarjal na dalekosežne finančne posledice zopetne izpremembe na vladi.

Herriot je imel danes daljša posvetovanja z ostalimi petimi radikalnimi ministri. Kaj so sklenili, še ni znano, v političnih krogih pa so prepričani, da je kriza Lavalove vlade neizogibna, če odstopita s Her-

riotom vsaj še dva radikalna ministra. V tem primeru krize vlade ne bo mogoče rešiti z enostavno rekonstrukcijo. Herriot se je odločil za ostavko predvsem zaradi tega, ker namerava ponovno prevzeti predsedstvo radikalne stranke in osebno voditi volilno kampanjo, ki se bo že v kratkem pričela. Vsekakor pričakujejo, da se bo usoda Lavalove vlade odločila še pred ponedeljkom, ko namerava Laval, ako ne pride do izpremembe, odpotovati v Ženevo.

Herriot v škripcih

Pariz, 17. januarja. w. Listi se bavijo z vprašanjem, ali bo odstop Herriota imel za posledico tudi odstop ostalih radikalnih

ministrov. V »Echo de Parisu« izjavlja Herriot, da bodo radikalni ekstremisti na seji izvršnega odbora stranke, ki bo v nedeljo, zahtevali kolektivno demisijo vseh radikalnih ministrov. Verjetno je, da bo Herriot do tedaj s svojo demisijo še počakal.

V političnih krogih naglašajo, da bo Herriot, če bo podal ostavko, potegnil za seboj najmanj dva, če ne celo vse radikalne ministre iz vlade ter na ta način povzročil demisijo celokupne vlade, kar pa Herriotu vsaj trenutno ne bi bilo zelo prijetno. Če pa ostane v vladi, je verjetno, da bo postal predsednik radikalne stranke Daladier, kar bi bilo Herriotu in njegovim prijateljem še manj po volji. Da bi pa Herriot zopet postal predsednik stranke in obenem preprečil ministrsko krizo, pa je naloga, ki je ne bo lahko rešiti. 88 radikalnih poslancev, ki so včeraj glasovali proti vladi, je danes popoldne sprejelo resolucijo, v kateri pozivajo radikalne ministre, naj takoj izstopijo iz vlade.

Schuschnigg pri Benešu

Glasilo zunanjega ministrstva o odnošajih med Češko-slovaško, Avstrijo in Nemčijo

Praga, 17. januarja. b. V Pragi bivajoč avstrijski zvezni kancelar dr. Schuschnigg je prispel danes v spremstvu avstrijskega poslanika dr. Mareka okoli poldneva v škofijsko palačo, kjer je obiskal kardinala — nadškofa dr. Kašpara. Po četrturnem razgovoru s cerkvenim dostojanstvenikom je dr. Schuschnigg odšel peš v grad, kjer ga je sprejel prezident republike dr. Beneš. Po avdienci sta ga prezident in njegova soproga povabila na obed, ki so se ga razen njiju in avstrijskih delegatov udeležili tudi predsednik vlade dr. Hodža, kancelar dr. Samal ter poslanika dr. Krofta in Strimpl.

Češkoslovaški listi posvečajo veliko pozornost obisku avstrijskega kancelarja dr. Schuschnigga.

»Venkov« piše, da so skupni interesi držav srednje Evrope že stara resnica in da je Češkoslovaška oziroma Mala antanta smatrala skupne interese držav srednje Evrope za merodajne v njihovem razmerju napram velikim državam. List uja, da bo dr. Schuschniggovo potovanje rodilo v tem pogledu dobre sadove.

»Narodni osvobodenci« naglašajo, da stremita Češkoslovaška in Mala antanta že od nekdaj po konsolidaciji odnošajev v srednji Evropi. Tudi ta list uja, da bodo sedanja pogajanja v Pragi pospešila zdrave razmere v srednji Evropi.

Češki komentariji o obisku

Praga, 17. januarja. g. V politični javnosti z zadoščenjem ugotavljajo dejstvo, da je dal avstrijski zvezni kancelar dr. Schuschnigg z obiskom v Pragi razumeti, da se Avstrija ni odtujila niti Češkoslovaški, niti Mali antanti. Češkoslovaška smatra Avstrijo samo po sebi umljivo za sestavni del srednje Evrope in si prizadeva, da bi s svojo politiko okrepila njeno samostojnost in podprla njen gospodarski razvoj. Gospodarska obnova srednje Evrope, v kateri bi mogel imeti Dunaj po svojem srečnem zemljepisnem položaju zelo pomembno vlogo, je prav tako važna za Avstrijo, kakor za Malo antanto in seveda tudi za Madžarsko. Z avstrijske in češkoslovaške strani se pri tem poudarja, da ta prizadevanja niso naperjena niti pro-

ti Nemčiji in prav tako ne proti Rimu. S svojim bivanjem v Pragi je dr. Schuschnigg ustvaril ugodno atmosfero za tesnejše politično sodelovanje in postavil temelje za gospodarsko kooperacijo, o kateri se bodo pogajanja še nadaljevala.

Avstrija in Nemčija

Praga, 17. januarja. w. Oficielno glasilo zunanjega ministrstva »Prager Presse« piše v zvezi z obiskom dr. Schuschnigga med drugim:

Obisk avstrijskega zveznega kancelarja v Pragi je izval toliko pestrih in nad vse fantastičnih političnih kombinacij, da bi dolgi članki komaj zadostovali za njihovo demantiranje. Zato je najbolje počakati, da bosta potek in izid praškega potovanja dokazala, da ima ta obisk enostavno smisel v politiki miru in sodelovanja. Eno izmed teh kombinacij pa si je vendar treba ogledati bližje in sicer ogo, ki smatra praški obisk avstrijskega kancelarja za nov poizkus, da bi se Avstrija čim bolj oddvojila od Nemčije. Sedanji prezident češkoslovaške republike dr. Beneš se je l. 1930. v svojem ekspezu zelo podrobno bavil z odnošaji med Avstrijo, Nemčijo in Češkoslovaško in je izjavil takrat s poudarkom, da bi bilo načelno zgrešeno, če bi se Avstrija pritegnila v kako protinemsko politično kombinacijo in bi to tudi ne ustrezalo češkoslovaškim interesom. Češkoslovaška ne želi takšne kombinacije, ker ji ne more koristiti, želi pa živeti z Nemčijo v čim bolj prijateljskem razmerju. To načelo tudi l. 1936 ni izgubilo veljave. Prizadevanje za ustvaritev čim boljšega razmerja med Češkoslovaško in Avstrijo z razvojem medsebojnih političnih in gospodarskih odnošajev ni v nasprotju s tem načelom, prav tako, kakor ga ne pobijajo niti napor za medsebojno sodelovanje in prijateljsko razmerje med vsemi srednjeevropskimi državami.

Poslanik dr. Girs v Pragi

Praga, 17. januarja. AA. Predsednik vlade dr. Hodža je sprejel češkoslovaškega poslanika v Beogradu dr. Vavla Girsu.

Elsworth še živi?

London, 17. januarja. AA. Od poveljnika ladje »Discovery II« so prejeli radiogram, ki pravi, da sta letalca Elsworth in Kenyon živa in zdrava.

Senzacionalna brezžična brzojavka z angleške ladje »Discovery II« dopušča upanje, da se bo že dva meseca v antarktični deželi počeščenega raziskovalca Elswortha poročilo najti. Brzojavka je prispela v pokvarjenem stanju pravi pa, da je ladja opazila letalo in moža. Poštno oblati so skušale snoči priti v stike z ladjo, do prvih jutranjih ur pa se zveze ni bilo mogoče vzpostaviti. Mislijo, da je letalo, ki so ga opazili z ladje, v resnici Elsworthovo letalo, s katerim je raziskovalec odletel s svojim spremljevalcem 23. novembra lanskega leta z otoka Dundee, da bi preletel antarktično celino.

Admiral Beatty upokojen

London, 17. januarja. AA. Veliki admiral angleške mornarice lord Beatty je upokojen. Admiral lord Beatty, vrhovni poveljnik britanske mornarice od l. 1919 do 1927 in poveljnik matične mornarice od 1916 do 1919, ki je v bitki v Skagerraku 31. maja in l. junija poveljeval britanskim sprednjim ladjam, je včeraj dopolnil 65. leto in si s tem pridobil pravico do polne pokojnine.

Angleži kupujejo jeklo v Nemčiji

London, 17. januarja. r. V Pragi je prisel nemški industrijalec Krupp von Bohlen. Poučeni krogi zatrjujejo, da je njegov prihod v zvezi z dobavami jekla, ki ga nameravajo Angleži naročiti v Nemčiji. Anglija rabi za svoje oboroževanje velike količine jekla, ki ga trenutno ne more nikjer najti, razen v Nemčiji. Krupp je novinarjem izjavil, da je v London privedel le svojega sina, ki se namerava vpisati na oxfordsko univerzo.

Anglija bo silno povečala svojo oborožitev

S sklicevanjem na splošno mednarodno napetost bo Anglija izvedla novo oborožitev vseh vrst orožja

London, 17. januarja. AA. Vsi angleški listi pišejo o načrtih za oborožitev Velike Britanije. Te razprave so potisnile celo vprašanje italijansko-abesinskega spora in petrolejskih sankcij na drugo mesto. Priprave za nove oboroževalne načrte, ki bodo terjali, kakor piše »Daily Telegraph«, mnogo milijonov funtov šterlingov, so močno napredovale. Verjetno je, da bo vlada o svojih oboroževalnih načrtih izdala Belo knjigo, v kateri bo pojasnila svoje predloge in jih utemeljila.

»Morningpost« opozarja na razvoj dogodkov na Sredozemskem morju, na Daljnem vzhodu in na evropski celini ter pravi, da zahtevajo ti dogodki znatno okrepitev angleškega obrambnega sistema.

Po časopisnih poročilih bodo oboroževalni načrti obsegali: 1. dalekosežno moderniziranje in mehaniziranje stalnega kadra in njegovo številčno ojačanje,

2. veliko povečanje letalskih sil, 3. petletni dopolnilni načrt za mornarico, ki določa med drugim najmanj 70 novih križark, 4. izenačenje in tesno sodelovanje vseh bojnih sil angleškega imperija pod vodstvom imperijskega odbora za narodno obrambo, in 5. moderniziranje in popolna dograditev strateških oporišč, kakršni sta Malta in Singapur.

Skupne vaje grške in angleške mornarice

Rim, 17. januarja. o. Italijanski listi poročajo iz Aten, da bo pri manevrih angleške vojne mornarice, ki se bodo začeli prve dni februarja v eolunskem zalivu, sodelovala tudi grška vojna mornarica. Ob koncu februarja so nameravali velike pomorske vaje v vzhodnem delu Sredozemskega morja, pri katerih naj bi sodelovale angleška in grška vojna mornarica ter vojne mornarice vseh balkanskih in malazijskih držav.

Italijanski tanki so strli abesinski odpor na jugu

Ofenziva generala Grazianija se še nadaljuje — Abesinci so se junaško upirali, a niso bili kos tankom

London, 17. januarja. AA. Reuterjev urad poroča: Vojne operacije na južnem bojišču se nadaljujejo. Dočim italijanske kolone v odseku pri Dolu preganjajo čete rasa Deste, prodirajo druge kolone, postavljene iz italijanske redne bele vojske in domačinov vzdolž rek Šebeli in Fafan. Italijani so tako odpravili neprestano nevarnost, ki je grozila njihovemu levemu krilu in lahko sedaj začne ofenzivo proti Sasabani, nato pa v smeri proti Džidžili in Hararju. Ni še znano ali pomeni prodiranje Italijanov v središču in na desnem krilu začetek nove ofenzive ali pa je samo uvod v te operacije. Abesinci so se v bojih ob reki Ganale Doria ogorčeno upirali in je abesinska konjenica izvršila več uspešnih napadov.

Te vesti potrjuje tudi Reuterjev dopisnik pri italijanski vojski. Abesinci so bili v tem odseku zgradili več vrstnih strojniških postojank, ki so obvladale teren. Vzlic temu so mogli italijanski tanki brez posebnih težav prispeti do roba abesinskih jarkov in s strojniškim ognjem pobiti moštvo, ki je streglo abesinskim strojnici. Po teh uspehih so Italijani nadaljevali preganjanje abesinskih čet.

V neki fazi teh bojev je abesinska konjenica napadla kakor vihar italijanske kolone, ki so prodirale ob južnem bregu reke Ganale Doria. Italijani so imeli velike izgube, vendar pa se niso umaknili, in ko so dobili tanke se je morala abesinska konjenica v ogorčenih bojih umakniti. Italijanske strojnice iz tankov so pokosile cele vrste abesinske konjenice. Bila je ogorčena bitka med konjenico ter tanki, ki so seveda odnesli zmago.

Medtem, ko so se vršili ti ogorčeni boji v odseku pri Dolu, je napadla italijanska kolona pri Amnai in je prodrla ob severnem bregu reke Ganale Doria ter zavzela vse kraje v tem predelu. Med boji, trajajočimi štiri dni, je italijansko letalstvo brez prenehanja bombardiralo one čete rasa Deste, ki so se nahajale v zaledju, da ne bi moge priti na pomoč četam v sprednjih postojankah. Danes so se že vršili boji med sprednjimi oddelki italijanske vojske in onimi četami rasa Deste, ki so se umaknile.

Prihodnji cilj: železnica

Asmara, 17. januarja. o. Po italijanski zmagi ob reki Ganale Doria, ki je največja

v sedanji vojni proti Abesiniji, ima sedaj general Graziani spet popolnoma svobodne roke za svojo akcijo proti Hararju, ki ostaja tudi nadalje njegov glavni cilj. Sedaj, ko je osvobodil levo krilo svoje vojske nevarnega pritiska, bo s pomočjo brzih prevoznih sredstev prešel v akcijo v središču fronte. Na desnem krilu bo skušal prodreti do Hararja, Diredava in železniške proge. Po zaupnih vesteh iz Addis Abebe in Desija je poraz rasa Deste napravil na cesarja silen vtis. Cesar je mnogo pričakoval od tega vojskovodje in njegove vojske, ker se je lahko ob svojem pohodu opiral na Kenijo, odkoder je tudi dobival prehrano in orožje. Abesinska nevarnost na levem krilu italijanske vojske je sedaj odstranjena. Po nekih vesteh je ras Deste po porazu podal ostavko, po drugih je bil odstavljen in mora oditi v Addis Abebo, da se opraviči. Vsekakor njegova usoda ne bo najboljša.

Italijansko vojno poročilo

Rim, 17. januarja. AA. Propagandno ministrstvo je objavilo naslednji komunikat št. 99:

Bitka pri reki Ganale Doria, ki jo je začel general Graziani 12. januarja, se je končala s popolnim uspehom naših čet. Premagani sovražnik beži preganjan od naših čet. Zadnji odpori abesinskih čet so bili zlomljeni na vsem bojišču. Čete rasa Deste beže v neredu po karavanskih poteh, ki vodijo proti severozapadu. V nekaterih predelih so naši motorizirani oddelki prodrli predvčerajšnjim 120 km daleč od svojih izhodišč. Zasledovanje sovražnika se nadaljuje. Abesinske čete ne nudijo nobenega odpora več. Sovražnikove izgube so zelo velike. Do včeraj je bilo število padlih abesinskih vojakov 4000. Že od prvega dne imamo ujetnike. Prav tako smo zaplenili obilno municijo, strojnice in puške ter več topov. Naše izgube so malenkostne. Hrabrost domačih vojakov zasluži vsako pohvalo.

Na eritrejskem bojišču je letalstvo bombardiralo sovražne oddelke v Tembienu pri Ambaradamu in Kvoramu.

Italijanski odgovor švedski vladi

Rim, 17. januarja. b. Državni podtajnik Suvich je sprejel danes švedskega poslanika v Rimu in mu izročil list, v kateri italijanska vlada v celoti odklanja obtožbo nemernega napada na švedsko vojaško bolnišnico pri Dolu. Italijanski državni podtajnik je obenem izrekel švedskemu poslaniku svoje obžalovanje zaradi tega dogodka s pristavkom, da so takšni incidenti neizogibne nevarnosti vsake vojne.

Italija pod vplivom sankcij

Ljudi se polasča čedalje večji pesimizem — Nezakonita trgovina se širi — Pomanjkanje krme, nazadovanje živinskih cen — Posledica ustavljenega dovoza jajec iz Jugoslavije

Poročevalec velikega nemškega dnevnika »Kölnische Zeitung«, ki se mudi v Milano, je poslal svojemu listu obširnejše poročilo o novem položaju, ki nastaja v Italiji zaradi sankcijskih odredb. Pred vsem ugotavlja, da se polasča ljudstva čedalje večji pesimizem, ki ga ne pospešuje samo spoznanje, da abasinska avantura vendarle ne poteka tako gladko in zmagovito, kakor so mislili spočetka, temveč tudi pomanjkanje, ki se pričinja kazati na vseh koncih in krajih.

Povsod primanjkuje tega ali onega, posebno stvari, ki so potrebne za vsakdanje življenje. Ljudje pod roko nakupujejo vsakovrstne predmete, posebno milo. Mnogočesa ne dobiš nikjer več, med drugim posebno proizvodov električne industrije. Država mora štediti z devizami, toda tihotapstvo z devizami cvete čedalje bolj, posebno v mejnih predelih.

Nezakonita trgovina postaja od dne do dne večja. Ze v normalnih časih so tihotapili iz Italije poljedelske produkte, kakor sir, gnjat, salamo in podobno v Francijo. Danes uspeva to tihotapstvo bolj nego kdaj prej. A tudi v notranjosti dežele se vrši pravi razen del trgovine na prepovedan način. To velja v prvi vrsti za pšenico, koruzo in slične proizvode, za katere je vlada določila maksimalne cene, n. pr. 109 do 112 lir za dvojni stot pšenice iz prve roke, 80 do 83 lir za dvojni stot koruze itd. To bi ne bilo slabe cene, če bi imela lira isto kupno ceno kakor prej. Toda kmetje oddajajo svoje proizvode zelo neradi, ker si ne morejo za denar ničesar kupiti. Tako pšenice in koruze ljudem primanjkuje. Vlada je sicer v zadnjem času spravila večje množine koruze iz Rumunije in Argentine na trg, toda to je le kaplja na žareč kamen, kajti koruzna letina je bila pač slaba.

Zelo resen je položaj glede krme. Južno od Apeninov tga pomanjkanja sicer ne občutijo tako hudo, ker tam živinoreja ni tako razvita, tem slabši pa je položaj v Gornji Italiji. Cene za krmo so se v primeri z lanskim letom že skoraj podvojile, dočim cena živine čedalje bolj pada. Zivinorejcem primanjkuje denarja, da bi kupovali krmo, zato morajo živino prodajati — če jim to uspe. Poraba mesa je zelo nazadovala in nazaduje čedalje bolj. Najslabše je s prasiči. Uradni odbor za določanje cen v Milano, katerega cene za prašiče vplivajo na ceno teh živali po vsej Italiji, že nekoliko tednov sem ni določil te cene, »ker so razmere preveč nejasne. Pri govedu so padle najbolj cene za telata, kajti poljedelec si seveda prizadeva, da bi najprvo prodal živali, ki mu žrejo brez haska.

K temu se je pridružila druga nadloga: kuga v gobcu in na parkljih. Zavoljo nedostatnih sanitarnih razmer v Padski nižavi, kjer imajo največ živine, razsaja to zlo tudi v normalnih časih vedno po malem, sedaj, ko je živina slabo hranjena, pa se razširja tembolj po celih provincinah in zavzema oblike prave kuge.

Izredno grenka je na trgu s perutnino in jajci. Pred sankcijami so to blago uvažali iz Jugoslavije, ker domača proizvodnja ni bila zadostna. Od dneva, ko so nastopile sankcije in veljavo, Jugoslavija najstrožje izvajajo svoje obveznosti napram odločitvam Društva narodov, ne pride niti eno jajce preko jugoslovenske meje. Posledica tega je, da cene jajcem in perutnini neprastano naraščajo, dočim so druga leta v tem času nazadovale. Perutnino zavoljo pomanjkanja piše koljejo. Če pa je ne koljejo, ne leže jajce, ker je slabo hranjena. Zaloga konzerviranih jajc, ki je v prejšnjih letih trajala do konca februarja, se je tokrat izčrpala že ob koncu decembra.

Velik udarec je pomenilo to, da je bila zadnja letina oliv v Južni Italiji, kjer je olivno olje za maso ljudstva edino dosegljiva tolača, zelo slaba, mestoma je dosegla komaj desetino lanske produkcije. Sedaj se je izkazalo, da je bila tudi letina limon in

pomaranč za tretjino manjša nego pradelansko leto — a že tedaj ni bila bogata.

Edini poljedelski proizvod, ki ga je bilo povsod dosti, je vino. Toda velik del zadnje vinske letine, posebno v Gornji Italiji, je bil manjvreden zavoljo deževja ob času trgatve. Tako vsebuje vino malo alkohola, se ne drži dobro in ga morajo predelovati v žganjarnah. V kolikor pa prihaja v poštev za pitje, ga morajo rezati. Rezanega vina, in dobrega, dobiš povsod dosti — žal, da človek od samega vina ne more živeti. Ze-

lenjava in sadja je v splošnem dosti in cene se tu doslej niso poslabšale. V velikih skrbah so zavoljo pridelka zgodnjega krompirja, ki so ga začeli pripravljati v Južni Italiji. Zavoljo sankcij v deželo ne pridejo dobre vrste za setev, domači pridelek pa tem pogledu ne daje kvalitete, ki bi bila sposobna za izvoz. Tako so že zavoljo slabše kvalitete v skrbah za izvoz krompirja, ne glede na to, da v dobi sankcij Italija pač ne more dobiti pravega trga za izvažanje.

Prpriave na obrambo proti plinski vojni

Nemci tih, toda vztrajno organizirajo svoje prebivalstvo za boj proti plinski vojni. Na tej sliki vidimo mladino iz Berlina s plinskimi maskami

Kandidat smrti

Hauptmannova psihoza — Politika in kriminal

Odkar sta bila v Ameriki justicirana anarhista Sacco in Vanzetti, ni doživljala Amerika takšnega razburjenja, kakor te dni, ko gre za to, kdaj bo usmrten Bruno Rihard Hauptmann, ugrabitelj in morilec Lindberghovga prvorojenca. Samo guverner New Jerseyja Hoffmann ima moč, da odgodi izvršitev smrtni kazni, in še to za boro mesec dni, vprašanje pa je, če se bo to zgodilo.

Ko so Hauptmannu zadnje dni sporočili, da je sodišče zavrnilo njegovo prošnjo, se je zdel navidez miren. Dejal je s prepričevalnim glasom: »Jaz sem nedolžen. Namisli si mi sicer, da me pomikoste, če bi priznal zločin v zadnjem trenutku. Toda jaz ne morem priznati ničesar in kar lahko vsak trenutek ponovim, je samo: »Nisem kriv!«

Potem je pristavil še to, da vzdržuje vse svoje doseganje izjave, katerim nima ničesar dostaviti. Slednjič je rekel: »Sporočite moji ženi, da se počuti dobro. Nekaj trenutkov po teh besedah pa je omahnil. Do bil je živčni naпад. Zgrudil se je na ležišče, si pokrtil obraz z rokami in konvulzivno ječal.

Odklonitev Hauptmannove prošnje za pomilostitev je izzvala v Ameriki pravcato množestveno histerijo. Sodišče, Hauptmannovi branitelji in guverner New Jerseyja prejemajo dnevno na stotine pisem, brzojav in sporočil po telefonu v katerih posamezniki zahtevajo, da se izvrši usmrtilitev nemudoma ali pa da se obsojenec pomilosti. Med pismi jih ni malo, ki vsebujejo grožnje, pretnje, nasvete in slično. Nekaj žensk izjavlja v njih celo simpatije za Hauptmanna.

Kakor se čudno sliši, je vendarle treba zapisati tudi to, da isra v borbi za življenje in smrt Hauptmanna neko vlogo tudi politika. Guverner New Jerseyja je namreč po svojem prepričanju republikanec, državni tožilce Wilentz pa demokrat. Oba sta za-

grizena politična nasprotnika in si nagajata, kjer le moreta. Tisk je popolnoma v oblasti Hauptmannove psihoze, kinematografi in radijske oddajne postaje posvečajo aferi neverjetno pozornost. Da bi postala zadeva še ostrejša, spravljajo vanjo še Hauptmannovo mater, ki je take izjavila: »Moj sin je nedolžen, njegova usmrtilitev bi pomenila justični umor in Lindbergh si je s tem naložil strašno odgovornost.

Neprestreljivo letalo

Angleški izum, ki lahko povzroči prevrat v tehniki zračne vojne

Ze dolgo so se trudili, da bi za gradnjo letalskih kril izumili maso, ki bi bila lahka in trdna in ki bi se dala izločevati prilično po istih principih kot umivalne gobe iz gume. Kribo iz takšne snovi bi bilo mogoče poljubno prestreljevati, ne da bi letalu to kaj škodovalo. Tudi s tem problemom, kako bi krila poljubno povečavali in širili, kakor delajo to ptice za določene vrste poleta, so se graditelji letal bavili že davno pred svetovno vojno. Toda dosežanj poskusi v to smer so bili zaman.

Toda kakor poročajo sedaj iz Londona, je uspelo nekemu inženjerju Vickersovega letalskega inštituta rešiti obe nalogi. Izumitelj, B. M. Wallis se je že prej proslavil kot graditelj letal in zrakoplovov. Med drugim je bil eden izmed konstruktorjev proslulega angleškega zrakoplova »R 100«. S svojim novim izumom utegne povzročiti pravi prevrat v tehniki zračne vojne.

Gre za letalo, ki mu ne more nobena krogla do živca, če ne zadene motorja

Mati dala sterilizirati hčer

Velik družabni škandal v Ameriki

Eden največjih družabnih škandalov zadnjih let razburja ameriško javnost. 21-letna Ana Cooper Hewittova, hči pokojnega multimilionarja Petra Cooperja iz San Franciska, je tožila svojo mater, da jo je dala sterilizirati samo zato, da bi se polastila njene dediščine v znesku 10 milijonov dolarjev.

Cooper, ki je umrl 1922., je določil v svoji oporoki, da dobi njegova hči dve tretjini njegovega imetja, t. j. 10 milijonov dolarjev, ko postane polnoletna, se poroči in dobi otroke. Dokler pa ne bi postala polnoletna in ne bi dobila otrok bo njena mati upravljala ta denar, ki bi ji pripadlo vse imetje v primeru, da bi Ana umrla brez potomstva. Kakor trdi Anin odvetnik, ki je vložil tožbo, so določbe te oporoke pripravile Cooperjevo vdovo do tega, da si je »kukulala na zelo neobičajen način zaolotiti vse imetje. V septembru lanskega leta je postala Ana polnoletna, toda mesec dni prej jo je pregovorila mati, da se je odločila za operacijo. Dva znana kirurga, dr. Samuel Boyd in dr. Tillmann, naj bi ji baje operirala slepiča v resnici pa sta jo sterilizirala, tako, da bi nikoli ne mogla dobiti otrok in s tem dediščine, ki bi ji morala pripasti po očetovih določbah.

Ko je ta škandal pred dnevi prišel v javnost, sta oba kirurga spočetka odklanjala vsako izjavo, potem pa, ko je postala stvar resnejša, se je odločil Tillmann izpovedati, da se je izvršila v resnici sterilizacijska operacija, pri kateri je bil sicer on samo opazovalec. Po njegovi sodbi pa ta operacija nikakor ni bila ilegalna. Smatral jo je za potrebno, ker ga je deklarovata mati, ki je njegova prijateljica iz mladih dni, opozorila na to, da je Ana slabomna in se je o tem priprilal s polletnim opazovanjem. Ta opazovanja je potrdil tudi neki drugi zdravnik, ki je v državni službi.

Odvetnik Tiller, ki zastopa dekle, predstavlja stvar popolnoma drugače. Ni slučaj, da se je izvršila operacija mesec dni pred polnoletnostjo njegove klientke, pa še pod lažnivo pretvajo in brez dovoljenja oblasti. O kakšni slabomnosti dekleta ni govora. Resnica je samo ta, da je v svojem razvoju zastopala, ker je mati skrbelja za to, da ni hči bila deležna nobene vzgoje. Imela jo je v svoji vili ujeta in je ravnala z njo slabše kakor s kakšno dekle. Nikoli ji ni hotela videti in ji ni dovoljevala, da bi jedla pri isti mizi z njo. O vdovi je nadalje znano, da je zapravila velik del svoje dediščine v igralnicah in da je denar razmetavala brez vsake pameti.

Kirurgija pred 2500 leti

Kaj pripoveduje grobnica, ki so jo odkrili na Krimu

Ze Homer pripoveduje, kako je Ahil po kirurških pravilih lečil ranjeno koleno svojega bojnega tovariša Patrokla. Toda kirurška umetnost je še dosti starejša, o čemer nam poročajo dokumenti iz staroegiptske dobe.

Pred nedavnim so odkrili prastano upodobitev neke operacije v bližini Kerča, znanega pristaniškega mesta na vzhodnem delu Krima. Na nekem kraju je tu grobnica skitskega vladarja, s katerim je pokopana tudi njegova žena in služabništvo. Po stari navadi so mu dali v grob njegove predmete, med ostalimi čudovito lepo izdelane žare, iz katerih je sklepati, da je ta vladar umrl v 4. ali 5. stoletju pred našim štetjem. Na eni teh žar je umetnik upodobil Skita, ki drugemu operira nogo. Oba imata skoraj enaka oblačila, odeta sta v dolg krznen plašč, pas imata okrašen z lepimi ornamentami iz kovine, a na nogah imata visoke jahalne škornje brez podplatov. Eden med njima ranjenec, nima enega škornja. Drugi, ki ima na glavi kapuco, zdravnik, ga drži za pečo in mu

ovija obvezo okrog noge, pacient mu pri tem pomaga z desno roko. Videti pa je, da zdravnik ni bil posebno spreten, ker je pozabil obvezo prej naviti. Podoba je zelo živa po izrazu bolečine, ki ga kaže pacient na obrazu; očito mu povzroča bolečino to, da je zdravnik obvezo preveč nategnil. Z drugo roko je ranjenec prijel zdravnika za obvezujočo roko in ves gib je takšen, kakor bi hotel reči, naj ne ravna tako grobo z njim.

Prijetnejše

kakor na ministrskem stolu

se počuti blivši angleški zunanji minister sir Hoare na drsalšču v Švici, kjer se mu pač ni treba bati, da bi doživel na ledu takšne neuspehe, kakor jih je bil deležen v svoji diplomatski karieri

Ameriška psihotehnika

Dr. Laird, profesor psihologije na Colgateškem vseučilišču v ameriškem mestu Hamiltonu, se je bavil že delj časa z raziskavanjem, v kateri legi glave možgani najbolje izpolnjujejo svoje delovno nalogo. S šestimi poskusnimi osebami je prišel do rezultata, da človek n. pr. matematične naloge vse hitreje in bolje rešuje, če ne sedi, temveč leži. Še bolje ja, če leži tako, da mu je glava nižje nego noge. Kako bi se dalo to odkritje praktično izkoristiti v šolah in pisarnah, si moramo le težko misliti.

A NEKDOTA

Car Aleksander je obiskal neko dobrodelno prireditve za slepce, na kateri so mlade dame po uprizoritvi majhne igre pobirale s krožniki denarne darove med publiko. K carju je pristopila zelo lepa plavalaska in mu pomnila s prosečim pogledom svoj krožnik. Vladar je občudujoče pogledal lepo dekle, položil zlatnik na krožnik in dejal: »To je za vaše lepe oči, gospodična«.

Mlada dama je zardela, se priklonila in pomolila krožnik znova.

Car se je nasmešnil: »Še več bi radi?«

»Gotovo, Veličanstvo«, se je glasil odgovor, sedaj bi rada dobila nekaj za ugasle oči ubogih slepcev«.

Aleksander III. ji je prijazno pokimal in položil še dva zlatnika na krožnik.

VS AK DAN ENA

»Pri hiši nas je bilo sedemnajst otrok in jaz sem vedno sedel na koncu mize.« (L. L. Loe)

Neguševi vojščaki na južnem bojišču

Nove trume armade črnega cesarja prihajajo v Dagabuz, kjer se nahaja glavni stan južne abasinske vojske

Kulturni pregled

A. C. Nor

Češki pisatelj A. C. Nor (s pravim imenom Josef Kavan), ki predava v 20. t. m. v Ljubljani in v t. m. v Mariboru, modernistični literaturi, ta eden najpomembnejših pisateljev povojne generacije. Rodil se je 19. septembra 1908. v Kyselo-viceh pri Opavi. Deloval je več let v uredništvu velikega praškega tednika »České slovo«, zdaj pa živi že daljšo dobo izključno od literarnega in predavateljskega dela. Kot predavatelj čisto nastopa v češki in

provincijska, kakor po trdnem načrtu izgrajena skladba, — tova zelo uspešna improvizacija! — ima roman »Rozsvat« rodnost Kyruc že značaj smotnejšega literarnega stvarjanja, čeprav pisatelj pravi v uvodu, da delo še vedno ni roman. V »Bürkentalu« prevladuje motiv boja za zemljo, zvezan z erotičnimi doživljaji mladega rodu, drugi Norov roman pa je naturalistična slika razkrajanja romane. Ta roman je bil leta 1926, nagradjen z izredno državno nagrado. V nadaljnjih spisih se težišče Norovega dela pomika vedno bolj iz šlezije in Moravske na Češko, v Prago in njeno okolico. Po zbirkah proze »Pijane povesti« in še nekaterih zvezkih krajsih se stavkov je izšel leta 1927. roman »Raimund Chalupnik«, leto dni pozneje je objavil svoje fejtone iz naše domovine »Jugoslavija v poletnem solncu«, leta 1931. pa je zbrani posebno pozornost Norov roman iz življenja praških visokošolcev z mnogimi periferijskimi tipi: »Eno pokolenje«. Leta dni pozneje je izdal njegov založnik B. Janda (»Sfinx«) roman »Šlehy hon« (Blazni lov), predlani pa roman »Jed v krvi« (Strup v krvi). Vmes je izšlo več zbirsk kratke pripovedne proze, potopisov in fejttonov. Posebej naj omenimo knjižico o Jiriju Wolkerju (1934) in »Moderni literatura československa« (1935).

A. C. Nor je izšel iz generacije, ki je darila med drugimi globoko, tudi pri nas znanega Jirija Wolkerja. Njene vrste so dobile in vrtnile razna povojna kulturna gibanja od ideologije proletarske kulture preko poetizma do nove stvarnosti z ene in surrealizma z druge strani. A. C. Nor se je v tej borbi literarnih smeri in vodilnih idej odločil za srednjo pot realistične epike, ki skuša kolikor možno celotno zajeti in dojeti človeško življenje in njegove pogoje v sodobnosti in tako prispevati k leposlovnim dokumentom časa in okolja. Njegovi spisi ne kažejo druge tendence kakor ostali zvest stvarne življenju, in to ni več tendenca, marveč naravna oblika pisateljevega življenja, če je pisatelj takega tipa kakor je A. C. Nor.

A. C. Nor pripravljala sedmjo knjigo proze »Profesorja Izidorja Brukhina« slava in padec« in roman »Od mize do postelje« S tema knjigama bo število svojih knjižnih izliskih spisov zaokrožilo na lepo število pet in dvajset.

A. C. Nor se je leta 1934, ponovno mučil v Jugoslaviji in je ob tej priliki prvič posetil Ljubljano. Takrat je izšel na tem mestu daljši prikaz njegovega dela. Svoje simpatije do Slovencev in Ljubljane je pokazal zlasti v obsežnem intervjuu s piscem teh vrstic, ki so ga približali v jeseni leta 1934. praški »Rozhledy po literaturi a umění«.

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

—O—

</

Zane Grey:

Teksaški iezdec

»Hm! Ker ne vem drugega imena, vas bom klical za Dodge,« je rekel.

»Dodge je prav tako ime kakor kaj drugega... Le bliže, gospoda! In če ne znate biti prijazni, bošite vsaj previdni!«

Takšen je bil Bucka Duana prvi nastop v razbojniškem gnezdecu Ordu.

Tri mesece je že bilo, odkar je bil Duane zapustil pokrajino ob Nuecesu. V El Pasu si je bil kupil najboljšega konja, ki ga je mogel dobiti, in se tudi drugače oborožil in pripravil za svoj namen. Potem je krenil na neznana pota. Počasi je jahal od mesta do mesta, od vasi do vasi, od farne do farne. Svoje pogovore in svoj poklic je zmerom prilagajal vtisu, ki ga je hotel napraviti na različne ljudi, ki jih je srečeval. Tako je bil zaporedoma cowboy, živinorej, prekupec, prekupec, zemljiški mešetar in nakupovalec zemljišč.

Ze doigo, preden je dospel v divji in negostoljubni Ord. Je igral vlogo izobčenega begunca, ki se seli v nove kraje. Potoval je počasi, ker se je hotel seznaniti z deželo, z lego vasi in farm, z delom, navedami, čenčami, zabavami in skrbmi prebivalstva, ki je prihajal z njim v dotik. Zadeve, ki ga je najbolj zanimala — Cheseldina in njegovih pajdašev — ni nikoli omenil. A v tem, ko je kramljal zdej tu, zdej tam in premleval stare zgodbe o farmah in živini, si je nabiral znanje, ki je utegnulo koristiti njegovemu načr-

tu. Za čas mu ni bilo. Izvršitev njegove naloge je utegnla terjati nekaj let. Njen čudoviti in nevarni značaj se je razodeval šele zdaj, v teh dolgih, truda-polnih pripravah. Ko je Duane slišal Fletcherjevo ime in zagledal pred seboj Knella, je takoj vedel, da je prišel v kraj, katerega je iskal. Vas Ord je ležala na robu prerije. Njen sloves je bil več kot dvomljiv. Vsekako so vodile od tod vijugaste steze v varno zavetje izobčencev — v Big Bend.

Duane je — čeprav ne preobilo — pogostil Jima Fletcherja in še nekaj drugih, ki so si radi brusili jezike in jedli in pili za njegov denar. Potem je oskrbel konja in odjahal v gozd, nekaj milij od vasi, ki si ga je bil že prej zapomnil. Tam si je uredil prenočišče. To ravnanje je imelo dvojen namen — prvič je bilo tu bolj varno, in drugič je mogla ta navada samo koristiti njegovemu slovesu med izobčenci. Tako so mu tem laže verjeli, da je izmed tistih beguncev, ki si nadevajo ime »samotni volk«.

Duane je bil imel s seboj hud boj in izvojeval je težko zaslužen zmag. Njegovo vnanje dejanje in nehanje je bilo ostalo isto kakor nekdaj, toda navznoter se je bil silno izpremenil. Sicer je vedel, da ne bo nikoli postal srečen človek in se ne bo nikoli otreles strahov, ki so ga bili malone pripravili v obup in blaznost; a zdaj je imel vsaj nalogo, ki je bila za vsakega drugega človeka nemogoča. Zavest pomena te naloge ga je bila čudno in čudežno prevzela. Spoznal je bil, kako strastno se oklepa te reči, ki naj izbršijo njegovo prejšnjo sramoto. Železne lisice niso več grozile njegovim rokam, železna vrata niso več strašila po njegovih sanjah. Nikoli ni pozabil, da je prost. In v tem čustvu novorojenosti je rasla v njem vseoblastna želja, da bi spravil nasilneže in hudodelce te dežele, Cheseldina in njegove

tovariše, pravice v roke. Šlo je za klateže, tatove, roparje, morilce in zločince vsake vrste, ki jih je bilo treba iztrebiti. Besna lovška strast se ga je polasčala. Časih se je bal, da se v njem ne oglašata ponos na redarsko službo in vnama zanj, ampak da staro, podedovano veselje do ubijanja znova dviga zmagoslavje. Vendar ni mogel zanesljivo trditi, da bi bilo tako. Bal se je premišljevanja. Moral je počakati. Ta večer je na zahodu še dolgo stala prečudna zarja. Na zlatordečem ozadju jasnega neba se je risal goli, črni vrh Ordske gore, lep in daljen, mračen in vabljiv. Duane ga je gledal kakor očaran. Tam nekje, globoko v raztrganih bregovih ali izgubljenosti v kaki divji soteski, je ležalo Cheseldinovo skrito oporišče. Povsod na svoji poti iz El Pasa do tod je bil Duane slišal o Cheseldinu, o njegovi tolpi, o njegovih strašnih dejanjih, njegovi zvitosti, njegovih dolgih roparskih pohodih in o tem, kako se nalik večji presenetljivo pojavlja zdej tu, zdej tam. A nikoli ni bil slišal niti besedice o njegovem skrivališču, nikoli niti besedice o tem, kakšen je na pogled.

Drugo jutro se je Duane spet vrnil v Ord. Držal se je proti severu in jahal nizdol po strmi kameniti cesti, ki so jo menda časih rabili za gonjo živine. Ker je bil prišel z zahoda, ga je vodil ta severni pravec v popolnoma neznan svet. Toda med jahanjem je tako bistro gledal okoli sebe, da mu je ostalo vse v spominu, karkoli mu je utegnulo koristiti, če bi se kdaj vrnil.

Kamenito, divje in z grmovjem zaraščeno pobočje je ob znožju počasi prehajalo v ravnino, ki jo je pokrivala bujna trava. Vendar ni videl Duane skoraj vse dopolne niti ene goveje črede ali farne. Ob tem

času je opazil dim železnice. Po nekaj urah je že dospel v mesto, o katerem je vedel, da mu pravijo Bradford. To mesto je bilo največje izmed vseh, ki je bil po Marfi naletel nanje. Sodil je, da utegne imeti brez Mehicanov tisoč ali poldrugi tisoč prebivalcev. Ker je bilo Ordu najbližje, samo štirideset milij od tega kraja, se mu je zdelo primerno, da se tu za nekaj časa ustavi. Privzel je konja pred neko gostilno in krenil po Bradfordu, da bi si ga do brega ogledal.

Toda Duana sum zastran Bradforda se je potrdil šele, ko se je stemnilo. To mesto, ki je bilo podnevi tako zaspalo, se je v temi prebudilo. Dolga vrsta pivnic, plesišč in igralnic je bila v polnem obratu. Duane jih je vse obiskal in presenečen našel v njih isto divjost in razbrzdano kakor v Blandovem starem taboru ob reki za njegovih slavnih dni. Tu je nehoti spoznal, da je bilo — čim delj je prihajal ob reki proti zahodu — tem manj poštenih naselbin in tem več dvomljivih prikazni in brezskrajnosti.

Duane se je vrnil v svojo gostilno, prepričan, da je očistil Bigbendske pokrajine, ki ga je namerjal Mac Nelly, silno težavna stvar. A vendar, je pomislil, krdele neustrašnih jezdni redarjev, hitrih strelec, ki kmalu pomotlo ta Bradford.

Gostilničar je imel to noč še nekega drugega gosta, Teksanca v dolgi črni suknji in s širokokrajnim sombrerom, ki je spominjal Duana njegovega starega očeta. Ta Teksanec je bil mož z bodečimi očmi, vljudnim vedenjem in očitnim nagnjenjem do družabnosti in popročevanja žganja. Gospod se je predstavil kot polkovnik Webb iz Marfe in to, da ni Duane ničesar povedal o sebi, se mu je zdelo menda kar naravno.

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki ličejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopisli in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Službo dobi

Beseda 1 Din. davka 3 Din. za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Notalega

harmonikarja
glasbeni instrument, ličim. Neop. takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 1256-4

Korespondenta

(Korespondent) za slovenski in nemški jezik, sprejemno. Upoštevajo se samo pisane poudbe s priloženo plačilo. Za navodbo zahtevka plače, naslovljene na: Tovarna motorna in vrvarna, Group-lye. 1097-1

Dajenci (ke)

Beseda 1 Din. davka 1 Din. za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vajenca

Inteligentna, zdravega, kiče za takoj sklopišča. Petriček. Ljubljana. 1234-44

V najem

Beseda 1 Din. davka 1 Din. za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Mala trgovina

s mešanico blagom in trafiko, v zvezi z restavracijo, v industrijskem trgu Slovenije, pri postaji, oddam v najem ali na račun. Potreben kapital 30.000.000. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 1271-17

Posest

Beseda 1 Din. davka 1 Din. za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Hiša

s delikatesno trgovino in gostilno ter pišarnimi in stanovanjem, v sredini mesta napredaj. Naslov v poslovalnicah Jutra v Celju. 1236-20

Vilo v Kranju

prilagojena tudi za letovišče, prodaja pod ugodnimi pogoji. Zilje, Ljubljana, Dunajska c. 11. 1263-20

G. Th. Rotman:

Kapitan Kozostrelec gre v Ameriko

44

Nato sta Vinko in profesor potegnili pogumnega dečka, ki je držal prosti konec bilgoraz v roki, spet na vrh, in ko je bil zgoraj, so vlekli vsi trije, dokler niso rešili vrvi iz grma. Kapitana so zdaj kmalu spravili na vrh, dečka sta ga prijela, in profesor mu je z velikim trudom uredil noge.

45

tu. Za čas mu ni bilo. Izvršitev njegove naloge je utegnla terjati nekaj let. Njen čudoviti in nevarni značaj se je razodeval šele zdaj, v teh dolgih, truda-polnih pripravah. Ko je Duane slišal Fletcherjevo ime in zagledal pred seboj Knella, je takoj vedel, da je prišel v kraj, katerega je iskal. Vas Ord je ležala na robu prerije. Njen sloves je bil več kot dvomljiv. Vsekako so vodile od tod vijugaste steze v varno zavetje izobčencev — v Big Bend.